

# Mötet mellan tradition och förnyelse – ett val mellan bredd och djup?



Jörgen Nissen, LiU  
Per-Anders Forstorp, KTH

# GLIO



“Det gränsöverskridande lärandets innehåll och organisering”  
- en etnografisk-didaktisk studie av lärandepraktiker i  
högskolans grund- och forskarutbildning

VR (Utbildningsvetenskap)

# Gränsöverskridanden

'Boundary work' - gränsarbete



Innefattar olika slags gränsarbete: upprätthållande av gränser, gränsbevakning, gränsöverskridanden, upplösning av gränser

Ersätter tvärvetenskap, mångvetenskap, flervetenskap, 'interdisciplinarity' och 'transdisciplinarity' – begreppen tenderar att bli normativa och fungera som ideologiska vapen



- 1980-tal ett omstritt fenomen
- Förflackning av kunskapen?
- Idag en norm?
  
- Varför organiseras utbildningar gränsöverskridande?
- Attrahera studenter? Nyttigare utbildning? Anpassning till yrkesroller? Vad händer med det kritiska uppdraget när universitet blir 'yrkesskolor'?

# Inledande frågor

Vad är en gränsöverskridande utbildning?

Vad består gränsöverskridandet i?

Hur får man syn på det?

Vad kan man titta efter?



Bortom essentialismen

Grundläggande dimensioner som finns i alla utbildningar –  
inte enbart de gränsöverskridande

# Roller

- Vem är den professionelle högskoleläraren?
- Professionell i deskriptiv och normativ mening
- Professionell som pedagogisk och innehållslig standard



## Tre roller

- Pedagogisk/didaktisk
- Innehållslig
- Strategisk/organisatorisk



- Olika sätt att kombinera rollerna
- Olika ideal och traditioner inom skilda fakulteter
- Ex. 'lärarutbildare' som i första hand kunskap eller pedagogik, eller bägge delar tillsammans

### Roller och tjänstekategorier

- Adjunkter och lektorer
- Lektorer och professorer
- Samtliga samt ledning



- Professionalism – att kunna hantera dessa roller tillsammans, dynamisk förmåga



# Möten

- Förväntningar, hänsynstaganden och överväganden
- Kommunikationen är central





'Att kommunicera innebär att skapa något gemensamt, en komunitet. Mötet mellan människor är ett bra exempel på en sådan gemenskap. I möten tar vi del av varandras perspektiv, kunskaper och förmågor genom att skapa något delat och gemensamt – åtminstone i stunden. Varje möte mellan människor är ett möte mellan olikheter och skilda perspektiv. Samtidigt förutsätter mötet en ömsesidighet, att vi kan se världen med varandras ögon. Det ömsesidiga perspektivtagandet bygger också på att vi erkänner varandra som personer och de faktiska eller potentiella perspektiv på världen som vi representerar.'

(Programskrivning för forskargruppen Kommunikation i möten, Tema Kommunikation, Linköpings universitet)

# Vad möten också är

- Revirmarkeringar och positioneringar
- 'Inre' möten – val av pedagogisk princip eller organisering av stoffet
- När kurser skall organiseras och integreras blir detta aktuellt



# Tradition och förnyelse

Två nödvändiga dimensioner



- man har alltid en relation till det som har varit (den egna kunskapen är alltid relaterad till historien - intertextualitet)
- alla gestaltningar av kunskap innebär i någon mening någonting nytt (konstruktivism, gestaltning)

# Men varför?



- Varför blir det så ofta polarisering mellan dessa alternativ? Antingen tradition eller förnyelse?
- Varför har det skett en allmän strömkantring?
- Är det en förenklad uppdelning och representation av kunskapsperspektiv?
- Handlar det mer om betoning och retorik än om faktiska valmöjligheter?



Vi menar inte att skillnaderna är imaginära, snarare är det så att i alla utbildningssammanhang görs val, i såväl traditionella som nya utbildningar. Men där vi i traditionella utbildningar ofta tycks ta dem för givna, som etablerade "sanningar" framstår de vid utformningen av nya (eller förnyade) utbildningar som mycket kontroversiella och helt avgörande för dess kvalitet.

# Nio variabler

Hur gör man val mellan bredd och djup, tradition och förnyelse?

Hur 'syns' valen i befintliga och nya utbildningar?



- En utbildnings identitet
- Konflikter i samband med utbildningen
- Kunskapssyn(er)
- Pedagogiska arbetsformer
- Samverkan
- Kontinuitet och förändring
- Retorik
- Mål och motiv
- Ramar

# Nya frågor att ställa



- Hur görs övervägande mellan djup och bredd i praktiken?
- Hur balanseras gränsöverskridande faktorer och prioriteras mot varandra och andra aspekter
- Vilka faktorer påverkar de pedagogiska valen (ekonomi, kompetens, mål)
- Hur uppstår och hanteras konflikter
- Vilka blir implikationerna?



# Slut

